

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJH DOGAĐAJA U SVETU NAFTI I GASA

11. oktobar 2013

DRŽAVNA POMOĆ U ENERGETICI

KAKO ZA KOGA

[str. 5](#)

[PROGNOZE IMF, IEA ...](#)

[TIMČENKO VERUJE PRERADI](#)

[OMV-OVI PLANOVI](#)

[OPOMENE BALKANU](#)

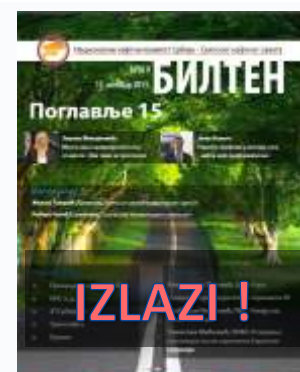
[FIRTAŠ – DRUGA KLAPA](#)

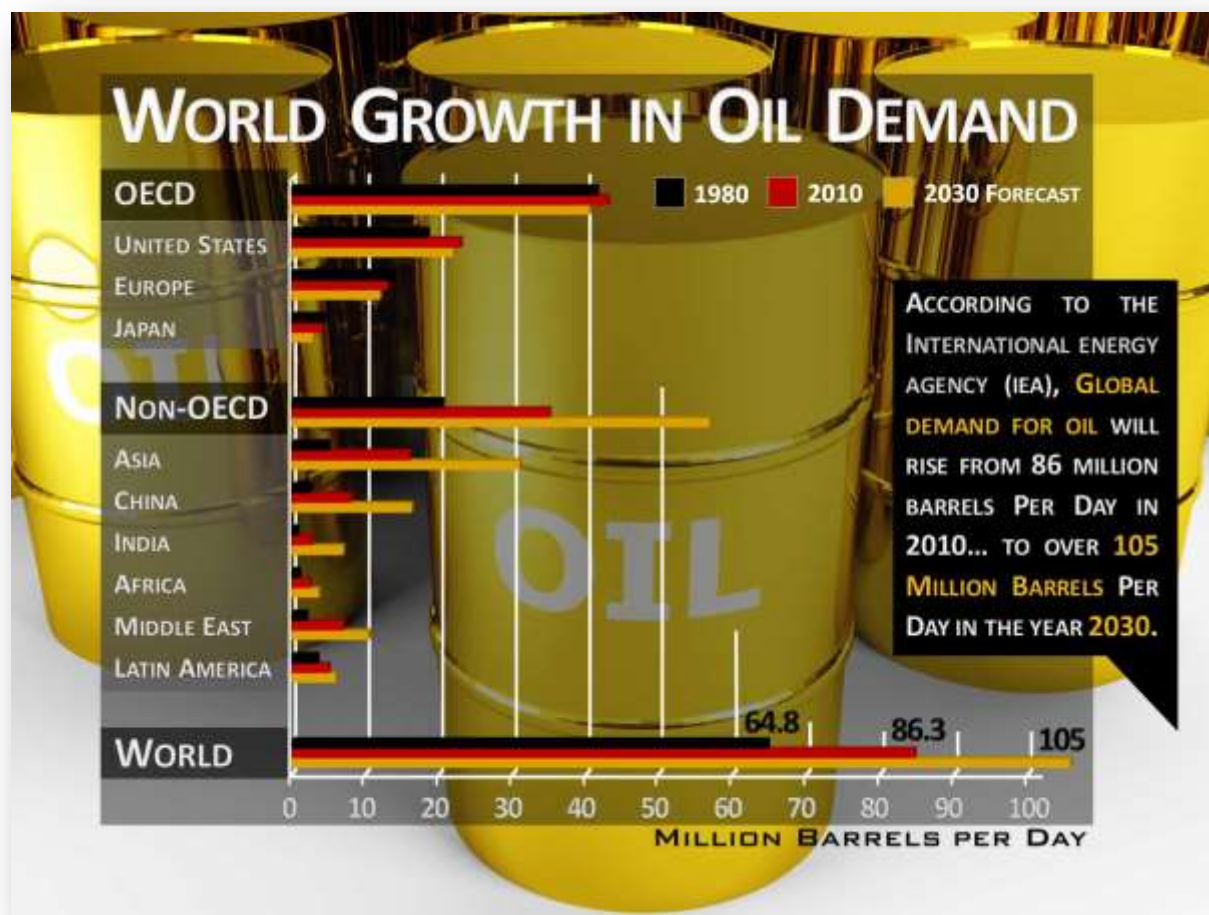
[NOVI UDAR ŠKRILJICIMA](#)

[EU FINANSIRA UKRAJINU](#)

VAŠINGTON — Potencijalni rast cena sirove nafte, izazvan eventualnom pobunom u Bliskom istoku i Severnoj Africi, smanjio bi globalni privredni rast za pola procenta u idućoj godini, stoji u publikaciji World Economic Outlook koju je Međunarodni monetarni fond objavio u utorak. U najgorem slučaju, destabilizacija Bliskog istoka gurnula bi cene barela nafte na 150 dolara, navodi Vašingtonska agencija u svom oktobarskom izveštaju. *WSJ*

PARIZ – IEA očekuje blagi rast globalne potrošnje nafte ove godine, zbog oporavka evropskih privreda, što je potstaklo i ubranu granju novih proizvodnih kapaciteta, saopšteno je u petak iz pariske institucije. Međutim, cene nafte na visokom nivou zadržava nestabilna situacija na Bliskom istoku i u severnoj Africi, dodaje IEA u svom mesečnom pregledu stanja na naftnom tržištu. Agencija prognozira rast potrošnje nafte u svetu za 1,1%, ili za 1 milion barela na dan (mbd) u ovoj, u odnosu na 2012. godinu i za 1,1 mbd u 2014., obzirom na opšti oporavak privredne klime. *Reuters*

ШТА ПОКРЕЋЕ
ТАТИН АУТО?

Енергија живота

MOSKVA – Trgovačka kompanija Gunvor namerava da poveća svoj udeo u evropskom naftnom prerađivačkom sektoru, rekao je njen suvlasnik u intervjuu za **Kommersant**, 10. oktobra. Gennadij Timčenko je takođe rekao da je njegova firma uzdržana u odluci da poveća trgovinu ruskim uralom, jer smatra da je ovaj brend precenjen. Gunvor je prošle godine kupio belgijsku rafineriju

Antwerp i Ingolstadt, u Nemačkoj od švajcarske firme Petroplus. Timčenko je rekao da on i njegov partner, Torbjorn Tornqvist, razmatraju kupovinu još jedne evropske rafinerije. „Ja lično verujem u perspektivu evropskog rafinerijskog sektor“, rekao je on. Prema Timčenko, on je već povratio polovinu novca potrošenog za kupovinu pomenute dve rafinerije. **Reuters**

HJUSTON – Norveški Statoil ne vidi potrebe da otpiše u svom portfoliju vrednost svojih naftnih i gasnih poslova u SAD, kazao je u ponedeljak u Hjustonu čelnik norveške kompanije Helge Lund. On je dodao da ti poslovi daju dobre rezultate u skladu sa planom. BP i Royal Dutch Shell su među evropskim proizvođačima koji su bili primorani da prošle godine smanje vrednost poslova u američkom sektoru škripljog gasa. Statoil je u 2011. zacrtao cilj da dostigne proizvodnju od 2,5 miliona barela nafte i gasan na dan do 2020, što zahteva godišnje investicije od 21 milijardu dolara do 2017, rekao u+je Lund. **Bloomberg**

KABUL – Vlasti Afganistana saopštile su u utorak da su tri velike ino kompanije dobile projekte proizvodnje nafte i gasa na severu te zemlje u koje će investirati 12 milijardi dolara. Ne imenujući o kojim se firmama radi, zvaničnik iz ministarstva rudarstva Afganistana kazao je da će kompanije početi proizvodnju nafte i gasa u bazenu Afgan Tadžik. On je dodao da su dve, od te tri kompanije, medjunarodno veoma poznate kao proizvođači nafte i gasa. Prema američkim procenama, Afganistan raspolaže sa 1,6 milijardi barela sirove nafte i 16 biliona kubnih stopa gasa. **Khama Press**

BEČ - Grupa OMV ostaće u Libiji uprkos nestabilnoj situaciji u prošlosti i sada, zbog čega je kompanija u 3. tromesečju imala smanjenu proizvodnju, izjavio je izvršni direktor Gerhard Roiss. On je u intervjuu za **Reuters** rekao da se OMV-ova proizvodnja u Libiji, na koju otpada oko 10% ukupne proizvodnje grupe, postupno normalizuje i „za sada“ je stabilna. Exxon je prošlog meseca objavio da smanjuje proizvodnju u Libiji dok je Royal Dutch Shell prošle godine napustio dva istraživačka bloka u toj zemlji. Ostale naftne kompanije vrlo sporo obnavljaju poslove. Roiss

naglašava da će im druga ključna regija u Norveškoj i u Severnom moru pomoći da - uz potporu tradicionalnih uporišta u Rumuniji i na Crnom moru - lakše prebrode oscilacije u drugim zemljama. OMV, posle prodaje pumpi u Hrvatskoj i BiH, ne planira potpuno povlačenje iz drugih zemalja, kazao je Roiss. Dodao je da kompanija pregovara sa nekoliko interesenata o prodaji („moguće već do kraja ove godine“) udela od 45% u nemačkoj rafineriji Bayernoil, što će biti najveća pojedinačna komponenta u planu prodaje poslova ukupne vrednosti 1 milijardu evra do kraja 2014.godine. Roiss je rekao da se regioni u kojima ima maloprodajne aktivnosti, od Bavarske do Turske, oporavljaju u smislu ekonomskog rasta. Roiss je rekao da su u finalnoj fazi pregovori o izmeni cenovnih uslova u dugoročnim ugovorima o kupovini gasa od Gasproma, kako bi cene više bile u skladu sa cenama na spot tržištima. Dodao je da očekuje da će u doglednoj budućnosti, ove godine, biti saopšteni rezultati ovih razgovora. Roiss je rekao da su slični pregovori sa Statoilom više napredovali.

LUKSEMBURG - Evropska komisija (EK) i mađarski MOL ušli su u spor pred Evropskim sudom pravde u Luksemburgu zbog naknada za iskorišćavanje naftnih bušotina u Mađarskoj, saznaje zagrebački *tportal*. Pre tri godine EK je utvrdila da je mađarska vlada naftnoj kompaniji umanjila pomenute naknade za 112 miliona evra, što Brisel tumači kao nelegalnu državnu pomoć i narušavanje pravila evropskog tržišta, pa je zatražila da MOL taj iznos (30,3 milijarde forinti) vrati u budžet. MOL i vlada Viktora Orbana tu odluku odbacuju pa kompanija sada tuži EK Evropskom sudu. MOL, inače, nije obavestio javnost o tužbi koju je pokrenuo pred luksemburškim sudom, već je *tportal* ekskluzivno dobio izveštaj dusije izvestitelja Jurja Schwarcza o tom slučaju. 'Presudu možemo očekivati do kraja ove godine', rekao je *tportal*u Balázs Lehóczki, portparol Evropskog suda.

BRISSEL - EU bi mogla učiniti izuzetak i dozvoliti Nemačkoj kršenje pravila o državnoj pomoći kompanijama, odnosno odobravanju posebnih tarifa za struju energetski intenzivnoj privredi te zemlje. EU komesar za konkurenciju Joaquin Almunia kazao je u sredu da bi se mogla odobriti parcijalna podrška nekim sektorima u okviru novih smernica o državnoj pomoći koje treba da budu usvojene u prvoj polovini iduće godine. Selektivna državna pomoć kompanijama, počev od poreskih olakšica, do vladinih garancija, ilegalna je u okviru EU zakonodavstva izuzev ako je opravdavaju razlozi opšteg ekonomskog razvoja. *Bloomberg*

BEČ - Članice Energetske zajednice moraju da izgrade skladišta kapaciteta 12,5 miliona kubnih metara kako bi ispoštovali Direktivu 2009/119/EC o zalihama nafte i derivata za vanredne situacije, navodi se u Godišnjem izveštaju Energetske zajednice. Sadašnji ukupni kapaciteti iznose 8,8 miliona m³ i daleko su od zadatog cilja, navodi se u dokumentu. Procenjena ulaganja u nova skladišta su 2,9 milijarde evra, a za kupovinu nafte i derivata potrebno je još 4,7 milijardi evra. Članice moraju da usvoje potrebne propise najkasnije do decembra 2014., a predloge zakona bi trebalo da dostave EZ početkom 2013.

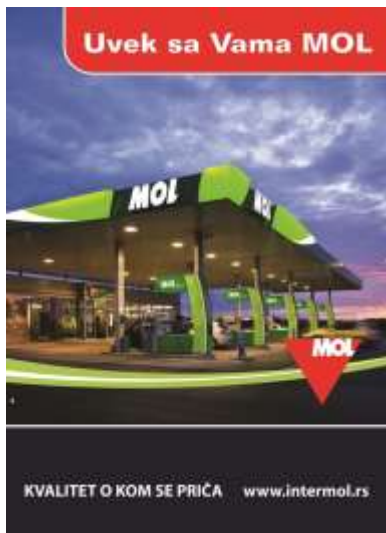
MOSKVA - Direktor Lukoila Vagit Alekperov (63) najavio je da će ove nedelje razgovarati o saradnji s predstavnicima kineske državne naftne kompanije jer želi da poveća izvoz sirove nafte i proizvoda u Kinu, ali i na druga istočnoazijska tržišta. "Glavni cilj nam je da povećamo izvoz naše nafte i proizvoda u Kinu", rekao je novinarima Alekperov, dodajući da kompanija još nema detaljan plan. Alekperov je rekao da je Lukoil zainteresovan i da bliže saraduje s kineskim partnerima u inostranstvu. Direktor Lukoila, koji je ove godine peti na Forbsovoj listi najbogatijih ruskih biznismena, rekao je i da želi da Lukoil, čijim se akcijama trguje na Londonskoj berzi, bude listiran i na berzi u Hongkongu.

PRIRODNI GAS

KIJEV/MOSKVA - Gasprom je dogovorio prodaju gasa ukrajinskom tajkunu Dmitriju Firtašu uz diskont od 30-36% u odnosu na cenu koju plaća Ukrajina, prenosi 9. oktobra **Reuters**. Agencija stavlja informaciju pod naslov: Gasprom vraća nekadašnjeg posrednika u prodaji gasa Ukrajini u posao. Navodi da se radi o pet milijardi kubika gasa namenjenog za potrebe skladištenja u

Firtašovoj kompaniji Ostchem. Firtaš je preko svoje kompanije UkrRusGas do 2009. bio posrednik u prodaji gasa Ukrajini, da bi tada bio izbačen iz posla na insistiranje Kijeva. Reuters ovo dovodi u vezu sa izjavom čelnika Gasproma Alekseja Milera da je tranzit ruskog gasa za Evropu ugrožen zbog niskog nivoa popunjenosti ukrajinskih skladišta uoči zime, kao i sa izjavom predsednika Putina u sredu da će Ukrajina dobiti popust na cenu prirodnog gasa za potrebe svojih podzemnih skladišta, plaćajući 1.000 m³ 260 dolara, prema ceni od 400\$ koliko sada plaća Naftogaz.

BUDIMPEŠTA – Mađarska razvojna banka kupila je od kompanije MOL za 140 milijardi forinti (oko 476 miliona evra) udeo od 72% u mađarskom skladištu prirodnog gasa Szőreg-1. Taj udeo će kasnije podeliti mađarska država, preko Nacionalnog fonda za upravljanje imovinom (HNAM) (51%) i udruženje HUSA (Hungarian Hydrocarbon Stockpiling Association) 21,46%. Skladište gasa kapaciteta je 1,9 milijardi kubika. **Portfolio.hu**

STRAZBUR - Poslanici Evropskog parlamenta izglasali su u sredu pravila kojima kompanije, pre upotrebe tehnologije hidrauličnog drobljenja gasnih škriljaca, moraju da izrade detaljno ispitivanje posledica tih poslova po prirodnu sredinu, tzv. environmental impact assessment (EIA). „EIA Direktiva“ odnosiće se na sve projekte koji koriste hidrauličko drobljenje, dok prema sadašnjim

pravilima njoj podležu samo projekti koji proizvode najmanje 500.000 m³ gasa dnevno. Pravila moraju proći još jednu rundu glasanja u parlamentu da bi se potom finalni tekst dogovorio sa vladama zemalja članica. *The New York Times, Out-Low.com*

BEČ - Izvršni direktor OMV-a Gerhard Roiss je rekao da su u finalnoj fazi pregovori sa Gaspromom o izmeni cenovnih uslova u dugoročnim ugovorima o kupovini gasa, kako bi cene više bile u skladu sa cenama na spot tržištima. Dodao je da očekuje da će u doglednoj budućnosti, ove godine, biti saopšteni rezultati ovih razgovora. Roiss je rekao da su slični pregovori sa Statoilom više napredovali. *Reuters*

KIJEV - Evropa je spremna da finansira modernizaciju ukrajinskog gasnog transportnog sistema i Evropska komisija je dosta razgovarala sa partnerima iz EIB, EBRD i IMF o uslovima za odobravanje kredita Kijevu, kazao je evropski komesar za energiju Gunther Oettinger, prenosi press služba ukrajinske vlade posle sastanka Oettingera sa premijerom Azarovim u Kijevu u četvrtak. *Interfax Ukraine*

ZAGREB - Inina prosečna dnevna proizvodnja nafte srozala se samo od 2010. do 2012. sa 16.300 barela na 12.300, a proizvodnja gasa u samo godini dana pala je sa 49.200 na samo 33.000 ekvivalentnih barela nafte. Istovremeno, dve Inine rafinerije, u Sisku i u Rijeci, raspolažu kapacitetom za preradu 135.000 barela nafte na dan ili 6,7 mil. tona na godinu, piše *Jutarnji list*. U tom kontekstu, list zaključuje da odnose Hrvatske i Mađarske i MOL-a neće razrešiti ni premijeri ni državna pravosuđa, nego činjenica da se ne isplati transportovati naftne derivate

više od 200 kilometara od rafinerije. To će biti ključni razlog da će Hrvatska na kraju dobiti te rafinerije modernizovane s MOL-om i bez njega. Sve ovo iznosimo jer se u aktuelnim prepucavanjima s Mađarima oko Ine ovo pitanje uopšte ne spominje, a zapravo je najvažnije. Geopolitička nadmetanja i političko prepucavanje i služe tome da prikriju stvarno stanje s primarnim izvorima energije i njihov raspored u odnosu na tržišta, što u biti i određuje motive igrača na sceni, ali za javnost ostaje skriveno iza energetske i korporativne kulise.

ЗА ЕФИКАСНИЈЕ И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ

КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Привредна комора Србије омогућила је својим члановима, свим привредним субјектима бесплатно издавање квалификованих електронских сертификата, помоћу којих можете из своје канцеларије да поднесете ПДВ пријаву, проверавате финансијски рејтинг свог и предузећа са којима сарађујете, оглашавате понуду и тражњу, поднесете царинску декларацију, пријаву и одјаву запослених.

Ова напредна, савремена и јединствена услуга Привредне коморе Србије омогућава предузећима и пословним људима сигурно електронско пословање, смањење трошкова, поједностављење процедура и повећање ефикасности у раду.

pkzca@pks.rs

www.pks.rs/ca

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ